

99- Truyện Về Phạm Chí Trường Trảo

Một thuở nọ, Đức Phật ngự trong vườn trúc Ca-lan-đà, trong thành Vương xá.

Bấy giờ, có một vị Phạm chí tên là Diệt Sử, ông có hai người con, con trai tên là Trường Trảo và con gái tên là Xá-lợi.

Trường Trảo rất thông minh, học rộng hiểu nhiều và giỏi tranh luận. Hễ mỗi lần tranh luận với chị là Xá-lợi thì ông thường thắng, nhưng từ ngày người chị mang thai, thì Trường Trảo không thắng được chị nữa.

Lúc ấy Trường Trảo suy nghĩ: “Trước kia chị ta tranh luận với ta thì chị thường không bằng ta, nhưng từ lúc mang thai, chị lại hơn hẳn ta. Đó là sức mạnh phước đức của bào thai. Nếu đứa con ấy ra đời, luận biện tất phải hơn ta. Vậy ta phải đi các nơi tìm học bốn bộ Vệ-đà, mười tám thứ phương thuật, sau đó về nước, ta sẽ tranh luận với cháu”.

Nghĩ xong, Trường Trảo đi về phía Nam Thiên trúc để học tập các luận, thề rằng: “Nếu không thông suốt, trở thành vị thầy bậc nhất, thì chẳng cắt móng tay.”

Trong khi đó ở nhà, người chị Xá-lợi mang thai đủ mười tháng, sinh được một bé trai. Dựa theo tên mẹ, bé trai được đặt tên là Xá-lợi-phất.

Xá-lợi-phất tướng mạo khôi ngô khác thường, lại thông minh trí tuệ, học rộng. Các luận, khó ai có thể đối đáp với Xá-lợi-phất.

Một hôm, các Phạm chí trong thành Vương xá đánh chiếc trống lớn bằng vàng để tập hợp tám ngàn ức dân chúng, cùng tụ hội tại nhà tranh luận.

Xá-lợi-phất mới tám tuổi cũng đến đó, thấy bốn tòa cao được thiết lập, bèn hỏi mọi người:

–Thiết lập bốn tòa cao kia là muốn đợi ai vậy?

Mọi người trả lời:

–Tòa thứ nhất dành cho quốc vương, tòa thứ nhì dành cho thái tử, tòa thứ ba cho quan đại thần, còn tòa thứ tư dành cho luận sĩ.

Xá-lợi-phất nghe nói, liền lên ngồi trên tòa cao, nơi dành cho luận sĩ.

Lúc ấy các Phạm chí kỳ cựu đức độ cùng tất cả đồ chúng của họ đều kinh ngạc nghĩ rằng: “Các luận sĩ chúng ta, nếu tranh luận với đứa bé kia, dù chiến thắng cũng chưa phải vinh dự, còn nếu thua thì là điều rất xấu hổ nhục nhã”.

Nghĩ xong, các Phạm chí liền sai một Bà-la-môn nhỏ thuộc hàng hạ tọa để cùng luận nghị với Xá-lợi-phất. Hai bên cùng vấn đáp với nhau, ngôn từ lý luận của vị Bà-la-môn đều bế tắc. Họ lần lượt đưa lên người này người kia, cho đến các luận sĩ hàng thượng tọa, thì cuộc tranh luận cũng không quá mấy phen đều thua. Lúc ấy Xá-lợi-phất luận nghị chiến thắng, nổi tiếng khắp mười sáu nước lớn gần xa là bậc trí tuệ, học rộng biết nhiều, độc đáo khác người.

Một hôm, ở tại thành Vương xá, Xá-lợi-phất lên lầu cao để ngắm nhìn phong cảnh xung quanh. Thấy dân chúng trong thành nhóm họp vui chơi trong ngày lễ, Xá-lợi-phất chợt nghĩ: “Cảnh xôn xao kia một trăm năm sau cũng đâu còn gì”.

Nghĩ xong, Xá-lợi-phất bước xuống lầu. Sau đó, Xá-lợi-phất xuất gia cầu đạo với ngoại đạo.

Lúc bấy giờ Đức Thế Tôn mới thành Chánh giác; mười sáu nước lớn chưa ai hay biết. Như Lai vì lòng Đại từ bi muốn giáo hóa chúng sinh, nên sai Tỳ-kheo A-tỳ đắp y, ôm bát vào thành Vương xá khát thực.

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Lúc ấy Xá-lợi-phất thấy Tỳ-kheo A-tỳ oai nghi khoan thai đáng chiêm ngưỡng, bèn tự hỏi: “Đây là ai, mà phước đức như thế? Từ trước tới giờ ta chưa gặp vị này.”

Xá-lợi-phất bèn bước đến hỏi Tỳ-kheo:

–Ông phụng thờ vị Thầy nào mà có phép tắc như vậy?

Tỳ-kheo A-tỳ dùng kệ đáp:

*Thầy tôi, trời trong trời
Chỉ tôn trong ba cõi
Tướng tốt, thân tượng sáu
Thần thông đạo hư không.*

Tỳ-kheo A-tỳ nói kệ xong bèn đứng im lặng. Xá-lợi-phất nói với A-tỳ:

–Thầy ông dung mạo trang nghiêm, thần thông, trí tuệ... nay tôi mới được nghe, vậy Thầy ông ngộ đạo gì mà được như vậy?

Tỳ-kheo A-tỳ dùng kệ đáp:

*Trí tuệ khứ năm ấm
Nhỏ sạch mười hai căn
Chẳng tham vui trời, người
Tâm tịnh mở pháp môn.*

Lúc ấy Xá-lợi-phất lại hỏi Tỳ-kheo A-tỳ:

–Đối với lời Thầy ông dạy, ông đã học được bao lâu và đã học tập được pháp gì?

A-tỳ cũng dùng kệ đáp:

*Tuổi đời tôi còn nhỏ
Sức học lại nông cạn
Làm sao nói cho đúng
Giáo nghĩa rộng của Phật.*

Xá-lợi-phất lại nói với A-tỳ:

–Những điều Thầy ông chỉ dạy, rất mong ông chỉ dạy lại cho.

Lúc ấy A-tỳ lại nói kệ đáp:

*Trong tất cả các pháp
Nhân duyên sinh không chủ.
Dứt tâm đạt bốn nguyên
Nên gọi là Sa-môn.*

Xá-lợi-phất nghe kệ, tâm liền tỏ ngộ và chứng đắc quả Tu-đà-hoàn.

Bấy giờ, Mục-kiền-liên thấy Xá-lợi-phất mặt mày hớn hở, bèn hỏi:

–Xưa kia tôi và bạn đã có lời thệ ước: Nếu ai được pháp vị cam lộ trước, thì phải nói cho người còn lại biết. Nay tôi thấy bạn dường như có sở đắc, nên vẻ mặt hớn hở như thế?

Lúc ấy Xá-lợi-phất liền đọc ba lần bài kệ trên cho Mục-kiền-liên nghe. Mục-kiền-liên nghe xong, tâm ý được mở tỏ, cũng chứng đắc quả Tu-đà-hoàn.

Bấy giờ Xá-lợi-phất và Mục-kiền-liên đều chứng được đạo quả, trong lòng vui mừng, trở về kể hết sự việc trên cho đồ chúng nghe và nói:

–Hôm nay, ta muốn đến chỗ Phật để xin xuất gia; vậy ý các người thế nào?

Các đệ tử đều bạch với thầy:

–Nay Đại sư muốn học tập theo lời dạy của Sa-môn Cù-đàm, đệ tử chúng con cũng xin theo thầy.

Xá-lợi-phất và Mục-kiền-liên nghe đồ chúng nói như vậy, mỗi người dẫn hai trăm năm mươi đệ tử của mình đi theo Tỳ-kheo A-tỳ đến vườn trúc Ca-lan-đà. Đến nơi, thấy Đức Phật Thế Tôn có ba mươi hai tướng tốt, tám mươi vẻ đẹp, ánh sáng chiếu soi như trăm ngàn mặt trời, trong lòng mọi người đều vui mừng, bước đến đánh lễ dưới chân Phật, xin được xuất gia.

Đức Phật chấp nhận và gọi:

–Lành thay, Tỳ-kheo!

Râu tóc trên đầu Xá-lợi-phất, Mục-kiền-liên và đồ chúng tự rơi rụng, thân mặc pháp phục, trở thành các Sa-môn, đầy đủ ba Minh, sáu phép Thần thông, tám pháp Giải thoát; được trời, người tôn kính.

Bấy giờ, Phạm chí Trường Trảo nghe Xá-lợi-phất đã xuất gia nhập đạo, lòng buồn bã tức giận và nói:

–Xá-lợi-phất là cháu của ta, bản tánh trí tuệ, quán thông tất cả các sách. Các luận sư kỳ cựu của mười sáu nước lớn đều phải bái phục. Vì sao bỗng nhiên lại xả bỏ danh vọng cao sang để phụng thờ Cù-đàm?

Nói xong, Trường Trảo từ Nam Thiên trúc liền đến chỗ Phật để tranh luận với Ngài.

Lúc ấy Thế Tôn bảo Trường Trảo:

–Điều thấy biết của người không phải là con đường đi đến Niết-bàn rốt ráo.

Phạm chí nghe Phật nói, im lặng không đáp. Đức Phật nói ba phen như vậy, Phạm chí cũng im lặng.

Bấy giờ, thần Kim cang Mật Tích từ trên hư không, dùng chày Kim cang định đánh trên đầu Phạm chí. Kim cang Mật Tích nói:

–Nếu người không trả lời, ta sẽ dùng chày Kim cang đập nát thân nhà người.

Lúc ấy Phạm chí rất sợ hãi, toàn thân ướt đẫm mồ hôi, chẳng biết trốn đi đâu, giấu mặt nơi nào, liền hạ mình chịu khuất phục. Phạm chí sinh tâm kính phục đối với Phật và cầu xin xuất gia làm đệ tử Phật.

Đức Phật nhận lời và gọi:

–Lành thay, Tỳ-kheo!

Râu tóc của vị ấy tự rơi rụng, thân mặc pháp phục, trở thành Sa-môn, siêng năng tu tập, chẳng bao lâu chứng đắc quả A-la-hán.

Các Tỳ-kheo thấy việc ấy, bèn bạch Phật:

–Bạch Đức Thế Tôn, Tỳ-kheo Phạm chí này đời trước làm được phước lành gì, mà nay bỏ tà theo chánh, gặp Phật Thế Tôn, được xuất gia, đắc đạo như thế?

Đức Phật bảo các Tỳ-kheo:

–Các ông hãy lắng nghe, Ta sẽ giải thích rõ. Thuở xưa, cách nay vô lượng kiếp, tại nước Ba-la-nại có một vị Bích-chi-phật đang ngồi thiền tư duy trong một khu rừng.

Lúc ấy có năm trăm tên cướp, chuyên cướp bóc của người. Họ định vào khu rừng ấy. Tên cầm đầu trước sai một tên vào rừng xem có ai không, thấy vị Bích-chi-phật đang ngồi thiền dưới gốc cây, gã liền bắt trói dẫn đến chỗ tên cầm đầu, tên cầm đầu định giết Bích-chi-phật.

Lúc ấy vị Bích-chi-phật suy nghĩ: “Nếu Ta làm thỉnh để hấn giết Ta, tức làm cho tội nghiệp của hấn thêm lớn và hấn sẽ bị đọa địa ngục không có ngày ra khỏi, vậy bây giờ ta phải hiện các thần biến, làm cho hấn tin phục”.

Nghĩ rồi, vị Bích-chi-phật thân bay lên hư không, xuất hiện ở phía Đông, ẩn ở phía

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Tây, xuất hiện ở phía Nam, ẩn mất ở phía Bắc, thân tuôn ra nước lửa, hoặc hiện thân hình to lớn đầy khắp hư không, rồi hiện nhỏ lại... vị Bích-chi-phật xoay vần hiện mười tám thứ biến hóa như vậy.

Bọn cướp thấy sự thần biến, trong lòng sợ hãi. Tất cả đều sụp lạy, chí thành quy y sám hối. Vị Bích-chi-phật nhận sự sám hối của bọn cướp, sau đó họ sắm sửa các món ăn ngon để thỉnh Ngài cúng dường. Cúng dường xong, họ phát nguyện rồi ra đi.

Nhờ công đức này, mà trong vô lượng kiếp kẻ ấy không bị đọa địa ngục, súc sinh, ngạ quỷ; thường sinh lên cõi trời, cõi người, thọ hưởng sự vui sướng cõi trời, cho đến ngày nay gặp Ta, được xuất gia đắc đạo.

Đức Phật bảo các Tỳ-kheo:

–Các thầy nên biết, tên cầm đầu bọn cướp lúc bấy giờ, nay chính là Tỳ-kheo Phạm chí Trường Trảo vậy.

Lúc ấy các Tỳ-kheo nghe lời Phật dạy, đều vui mừng thực hành.

M